

Svět žijících myšlenkových bytostí

Rudolf Steiner

Musíme mít na zřeteli, že překračujeme-li práh duchovního světa, odebíráme se do oblasti světa, která již nemá nic společného s tím, co mohou vnímat smysly, a s tím, co při chtění, myšlení a cítění prožíváme ve fyzickém světě. A musíme si také říci, že vše, pomocí čeho a jak se něco dovídáme a pozorujeme ve fyzicko-smyslovém světě, musíme rovněž nechat za sebou. Při vnímání elementárního světa jsem použil obrazu, který je zdánlivě zcela groteskní - obrazu hlavy zastrčené do mraveniště. Tak tomu skutečně je s vědomím v elementárním světě. Tam máme co činit s myšlenkami ne takovými, které všechno snesou, jejichž snášenlivost je pasivní, nýbrž strkáme vědomí do světa, do myšlenkového světa, chceme-li jej tak nazvat, který se hemží a má svůj vlastní život. Proto se musíme udržet v duši pevní a silní proti těmto samostatně se pohybujícím myšlenkám. Ale v elementárním světě i v tomto prostoru hemžících se myšlenek tak mnohé právě ještě připomíná fyzický svět. Vstoupíme-li však do duchovního světa, pak už nic nepřipomíná fyzický svět, ale zde se vžíváme do světa - chci použít výraz, který použiji také ve spisu *Práh duchovního světa* - vžíváme se do světa žijících myšlenkových bytostí.

V tomto duchovním světě najdeme to, z čeho ve fyzicko-smyslovém světě máme něco jen jako stínové obrazy, jako myšlenkové stíny; když myslíme, najdeme zde myšlenkovou substanci, z níž sestávají bytosti, do kterých se tu vžíváme. Jako fyzicko-smyslový svět sestává z masa a krve, tak tyto bytosti v duchovním světě sestávají ze substance myšlenkové, jsou myšlenkami, samotnými myšlenkami, pouhými myšlenkami, ale myšlenkami živými s niternou bytostností - jsou to žijící myšlenkové bytosti. Proto také nemohou tyto žijící myšlenkové bytosti, do nichž se vžíváme, konat své činy tak, jak se to dělá fyzickými rukama. Co tyto bytosti konají jako činy, co vytváří poměr jedné bytosti k druhé, to lze pro duchovní svět přirovnat jen k tomu, co ve smyslovém světě existuje jako slabé napodobeniny ve ztělesnění myšlenek při mluvení.

Člověk se vžívá do duchovního světa, prožívá žijící myšlenkové bytosti a všechno, co konají, čím jsou a jak vzájemně na sebe působí, to tvoří rozhovor duchů. Jeden duch hovoří k druhému, ale v této duchovní říši se mluví řečí myšlenkovou. Zdůrazňuje to Capesiovi Benedictus v 6. obrazu *Strážce prahu*.

*Poznat se máš ve světových slovech,
vycítit se v myšlenkové síle světa.
Teď se budu hledat, neboť zřením sebe
ve světovém myšlení smím žít.*

Ale tato myšlenková řeč není pouhou řečí, ale ve svém celku je tím, co představuje činy duchovního světa. Když tyto bytosti mluví, pak tím jednají, konají a působí. Takže překročíme - li práh k duchovnímu světu, vžíváme se do takového světa, kde myšlenky jsou bytostmi, kde bytosti jsou myšlenkami, ale jako bytosti jsou tam mnohem reálnější než člověk

z masa a krve ve smyslovém světě. Vžíváme se do světa, kde jednání spočívá v *duchovním rozhovoru*, kde se slova nesou sem a tam a kde, jakmile je něco vysloveno, se to stane. Proto se musí o tomto duchovním světě a o dějích v něm říci to, co se říká ve 3. obraze *Strážce prahu*.

*Slova jsou na tomto místě činy
a je následovat musí činy jiné.
Slyšet je musíš!
Neboť kde slova mají sílu činů,
vyplývá také z činů minulých.*

A veškeré okultní vnímání, všechno to, co zasvěcenci všech dob vykonali pro lidstvo, spatřovali v jisté oblasti vtom, co znamená tento rozhovor duchů, který je současně jejich jednáním. A to bylo pojmenováno charakteristickým výrazem „Světové slovo“, které duše může slyšet, jak je zřejmé ze slov Marie v 2. obraze *Probuzení duší*:

*Když rušivou řeč vlastní mysli vypudíš,
pak s bytostmi ducha mluví k tobě duch.
Naslouchej té duchovní řeči!*

Pohleďte, nyní jsme se svou úvahou přímo v říši duchů, vidíme bytosti a jejich činy. Souvislosti těchto bytostí jsou mnohohlasné. Je to v mnoha *tónech znějící*, množstvím činů bohaté Světové slovo", do něhož my sami se vžíváme svou vlastní znějící duševní bytostí - sami jsouce Světovým slovem - takže v duchovním světě sami vykonáváme činy, jak říká obětní mudrc v 7. obraze *Probuzení duše*:

*Slovem a činem vážné obětní služby
je prostoupen osudový proud světového dění.
Co se zde koná v obraze,
v duchovních světech vytváří věčné působící bytí.*

Výraz „Světové slovo“ jdoucí všemi dobami a národy vyjadřuje naprosto pravdivou skutkovou povahu duchovní říše. Co se tímto Světovým slovem míní, tomu v naší přítomné době můžeme porozumět jen tím, že se budeme k zvláštnostem duchovního světa blížit tak, jak jsme se o to pokusili v této úvaze. Jako se více méně srozumitelně hovořilo o Světovém slovu v okultismech různých dob a národů, tak je pro naši dobu nutné získat porozumění pro to, co bylo řečeno o duchovní říši, neměli lidstvo zpustnout materialismem.

*Slova jsou na tomto místě činy
a je následovat musí činy jiné.*

Pro naši dobu je nezbytné, moji milí přátelé, aby duše pociťovaly realitu a představu o skutečnostech, uvádějí-li se tato slova z poznání duchovního světa. Musíme vědět, do jaké míry je to přesně taková charakteristika duchovního světa, jako když použijeme obyčejné smyslové představy k charakterizování smyslově-fyzického světa. Jak dalece bude naše současnost ochotná porozumět výroku *Slova jsou na tomto místě činy a je následovat musí činy jiné*, na tom bude závislé výsledné porozumění, s nímž přijme duchovní vědu a s ní také to, jak dalece budou lidé této současnosti připraveni zabránit stále většímu pustošení a ochuzování lidské kultury materialismem, který jinak zde musí vládnout.

GA147